

2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ’de Yer Alan Eşikler Hakkında Tartışma Metni

1. Giriş

- (1) 2010/4 sayılı Tebliğ’in gözden geçirilmesi kapsamında gerçekleştirilen bu çalışma, Rekabet Kurulu’nun (Kurul) 2010 ve 2011 yılları yoğunlaşma kararları dikkate alınarak, birleşme ve devralmaların kontrolünde mevcut bildirim eşikleri ile etkilenen pazara ilişkin istisnanın etkinliği ve uygunluğuna dair bulgu, tespit ve değerlendirmelerin paylaşılması ve bunlara ilişkin görüşlerin alınabilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

2. 2010/4 sayılı Tebliğ’de Yer Alan Bildirim Eşikleri

- (2) 2010/4 sayılı Tebliğ’in “İzne tabi birleşme veya devralmalar” başlıklı 7. maddesinde aşağıdaki hükme yer verilmiştir:

MADDE 7- (1) Bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;

a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL’yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL’yi veya

b) İşlem taraflarından birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL’yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun beş milyon TL’yi,

aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur.

(2) Ortak girişimler hariç olmak üzere, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan eşikler aşılsa dahi, herhangi bir etkilenen pazarın bulunmadığı işlemler için Kuruldan izin alınması gerekmez.

- (3) 2010/4 sayılı Tebliğ’in yukarıda yer verilen maddesi uyarınca, işlem taraflarının yalnızca Türkiye cirolarını veya hem Türkiye hem de dünya cirolarını dikkate alan, tamamlayıcı nitelikte iki farklı eşik sistemi belirlenmiştir. Böylece işlem taraflarının cirolarının Tebliğ’in 7/1. fıkrasının (a) veya (b) bendinde yer verilen iki sistemden birinde belirlenen eşikleri aşması, işlemin bildirim tabi olması bakımından yeterli bulunmaktadır.

- (4) Diğer taraftan, Tebliğ'in 7/1(a) bendi (Türkiye cirosu eşiği) bakımından ikili ciro eşiği sistemi kullanılmış ve eşikler, işlem taraflarının cirolarının ayrı ayrı dikkate alınmasını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. İlk ciro eşiği işlem taraflarının toplam cirolarını, ikinci ciro eşiği ise işlem taraflarının ayrı ayrı cirolarını dikkate almakta ve bir işlemin bildirim tabi olması için her iki eşiğin de aşılması gerekmektedir. Türkiye cirosu açısından eşiklerin bu şekilde düzenlenmesinin, yalnızca devralan teşebbüsün yüksek cirosu nedeniyle bildirim tabi olacak işlemleri izne tabi kılmayarak, yerel bağın kuvvetlendirilmesini ve böylece eşiklerin ülkede rekabetin kısıtlanmasına neden olabilecek sorunlu işlemleri tespit gücünü artırdığı düşünülmektedir. Bununla birlikte Tebliğ'in 7/1. fıkrasının (b) bendinde yer verilen dünya ciro eşiği bakımından bu yaklaşım benimsenmemiş, Tebliğ'in 7/1(b) bendinde, işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun bulunmasının, işlemin Türkiye piyasasındaki muhtemel etkisi bakımından yeterli bir illiyet bağı kurduğu değerlendirilmiştir.
- (5) Ayrıca 2010/4 sayılı Tebliğ'de "etkilenen pazar istisnası"na yer verilmiştir. Buna göre, ortak girişimler hariç olmak üzere, bir yoğunlaşma işleminde herhangi bir etkilenen pazarın bulunmaması halinde, 7. maddede belirlenen ciro eşikleri aşılsa dahi işlemin izne tabi olmayacağı düzenlenmiştir. Belirtmek gerekir ki, Tebliğ'in 7/1. fıkrasının (a) ve (b) bendinde yer verilen ülke ve dünya ciro eşiği sistemine benzer nitelikteki sistemlere diğer ülke uygulamalarında rastlanılmakla birlikte, Avrupa Birliği (AB), AB üyesi ülkeler, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada dahil dünya genelindeki yoğunlaşma kontrol rejimlerinde etkilenen pazar kriterine dayalı bir bildirim sistemi örneği bulunmamaktadır.

2.1. Rekabet Kurulu'nun 2010 ve 2011 Yılları Yoğunlaşma Kararlarının İncelenmesi¹

- (6) Bildirim eşiklerinin yoğunlaşma kontrol rejimine etkilerinin değerlendirilebilmesi için öncelikle Rekabet Kurulu'nun yoğunlaşma işlemlerine yönelik kararlarının incelenmesi yerinde olacaktır. Bu nedenle, Rekabet Kurulu tarafından yoğunlaşma işlemlerine yönelik olarak 2010 yılında 1997/1 sayılı Tebliğ, 2011 yılında ise 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında alınan kararlar incelenmiştir.

¹ Bu metinde yer alan karar analizlerinde, E.Solmaz ve G. Dere tarafından hazırlanan, yayınlanmamış "2010/4 sayılı Tebliğ'in Uygulamasına Bir Bakış: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı çalışmadan yararlanılmıştır.

- (7) Bu kapsamda, bildirilen işlemlere yönelik kararların sonuçları, izne tabi olduğuna karar verilen işlemlerin hangi eşikleri aştığı ve işlem taraflarının Türkiye’de faaliyeti olup olmadığı hususları analiz edilecektir. Ayrıca, 2010 ve 2011 yılları uygulamaları karşılaştırılarak, 2010/4 sayılı Tebliğ ile getirilen bildirim eşiklerini aşan işlemlerin Türkiye’de rekabetçi etki doğurup doğurmadığı incelenecek ve bu bağlamda eşiklerden kaynaklanan sorunlar ortaya konulmaya çalışılacaktır.

2.1.1. Rekabet Kurulu’nun 2010 Yılı Yoğunlaşma Kararlarının İncelenmesi

- (8) Rekabet Kurulu tarafından 2010 yılında 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında toplam 210 karar alınmıştır. Bu kararlardan 16’sında bildirilen işlemlerin Tebliğ kapsamında olmadığına, 27’sinde ise işlemin taraflarının toplam pazar payı veya cirolarının belirlenen eşikleri aşmadığına karar verilmiştir. 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında incelenen 166² işlemde 164’üne izin verilmiş, iki işleme³ ise öninceleme aşamasında koşullu izin verilmiştir. Ayrıca koşullu izin verilen bu iki işlem dışında iki işlem⁴ nihai incelemeye alınmış ve söz konusu işlemlere izin verilmiş veya işlemin niteliğinde değişiklik meydana gelmiştir. Bu veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-1: 2010 yılında Karara Bağlanan Birleşme/Devralma Dosyaları

İzin Verilen	Koşullu İzin Verilen	Eşik altı	Kapsam dışı	Geri Çekilen	Toplam
164	2	27	16	1	210

Kaynak: Rekabet Kurulu Kararları

- (9) Rekabet Kurulu tarafından alınan yoğunlaşmalara yönelik 210 karardan ikisinde işlem nihai incelemeye alınmış, iki işleme ise koşullu izin verilmiştir. Bu nedenle

² Tebliğ kapsamında olduğuna karar verilen ve nihai incelemeye alınan bir işlemde, tarafların devralma işlemine ilişkin yaptıkları değişiklik sonucunda Rekabet Kurulu işlemin Tebliğ kapsamında olmadığına karar vermiştir. Bkz.12.10.2010 tarih ve 10-64/1355-498 sayılı Rekabet Kurulu Kararı.

³ Rekabet Kurulu’nun 08.07.2010 tarih ve 10-49/929-327 sayılı ve 10-59/1195-451 sayılı kararları.

⁴ Rekabet Kurulu’nun 12.10.2010 tarih ve 10-64/1355-498 sayılı, 21.10.2010 tarih ve 10-66/1402-523 sayılı kararları.

bildirilen işlemler içinde sorunlu⁵ olarak tanımlanabilecek işlemlerin oranı %1,9'dur⁶.

2.1.2. Rekabet Kurulu'nun 2011 Yılı Yoğunlaşma Kararlarının İncelenmesi

(10) Rekabet Kurulu tarafından 2011 yılında 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında toplam 238 karar alınmıştır. Bu kararlardan 16'sında bildirilen işlemlerin Tebliğ kapsamında olmadığına, 13'ünde etkilenen pazar bulunmadığına, 21'inde ise işlemin taraflarının cirolarının belirlenen eşikleri aşmadığına karar verilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında incelenen 189 işlemten 186'sına izin verilmiş, üç işleme⁷ ise koşullu izin verilmiştir. Koşullu izin verilen işlemlerden ikisinde işlem nihai incelemeye alınmıştır. 2011 yılında yoğunlaşmalara yönelik alınan kararlar içinde sorunlu işlemlerin oranı ise %1,3'tür. Bu veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-2: 2011 Yılında Karara Bağlanan Birleşme/Devralma Dosyaları

İzin Verilen	Koşullu İzin Verilen	Eşikaltı	Etkilenen Pazar Yok	Kapsamdışı	Toplam
185	3	21	13	16	238

Kaynak: Rekabet Kurulu Kararları

(11) Rekabet Kurulu tarafından 2011 yılında izne tabi olduğuna karar verilen 186 işlemde hangi eşiklerin aşıldığı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-3: 2011 Yılında Bildirim Eşiklerinin Aşıldığı İşlemler

Aşılan Eşik	Karar Sayısı	Oranı (%)
Ülke Ciro Eşiği (7 (1) a)	31	17
Dünya Ciro Eşiği (7 (1) b)	113	60
Türkiye ve Dünya Ciro Eşiği	44	23
Toplam	188	100

Kaynak: Rekabet Kurulu Kararları

(12) Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere 2011 yılında izne tabi olduğuna karar verilen işlemlerin % 60'ında yalnızca dünya ciro eşiği aşılmıştır. Diğer taraftan yalnızca ülke ciro eşiğini aşan işlemlerin oranı ise % 17'dir.

⁵ Sorunlu işlemler, Rekabet Kurumu tarafından gerçekleştirilmesine izin verilmeyen, bildirim sonrasında taraflarca getirilen taahhütler dikkate alınarak koşullu izin verilen veya nihai inceleme aşaması sonunda koşullu veya koşulsuz izin verilen yoğunlaşma işlemleri olarak tanımlanabilir. Bildirim sistemlerinin sorunlu işlemleri tespit etme oranları, bildirim sistemlerinin etkinliğinin belirlenmesinde tek kriter olmasa da söz konusu oranın etkinlik değerlendirmesinde dikkate alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

⁶ Yoğunlaşma kontrol rejimi uygulamalarının incelenmesi sonucunda dünya genelinde "sorunlu" işlemlerin alt sınırının, toplam bildirimlerin %2'si dolayında olduğu tespit edilmiştir (ICN, (2008) "Setting Notification Thresholds For Merger Review", s.7).

⁷ 17.8.2011 tarih ve 11-45/1043-356 sayılı, 17.8.2011 tarih ve 11-45/1044-357 sayılı, 17.11.2011 tarih ve 11-57/1473-539 sayılı Rekabet Kurulu kararları.

(13)Yalnızca dünya ciro eşiği aşılın işlemlerde, devre konu ve devralan tarafların Türkiye’de ciro elde edip etmedikleri incelenmiştir. Sadece dünya ciro eşiğini aşan 113 işlemde 23’ünde (%20) devralan taraf veya tarafların, 6’sında (%5) ise devre konu tarafın Türkiye’de herhangi bir cirosu bulunmadığı tespit edilmiştir. Mevcut sistemde yalnızca dünya ciro eşiğini aşan işlemlerin % 25’inde devralan veya devre konu teşebbüsün Türkiye’de herhangi bir cirosu bulunmamaktadır. Yalnızca dünya ciro eşiğini aşan 11 (%10) işlemde ise devre konu tarafın Türkiye’de cirosu bulunmakla birlikte, söz konusu ciro 5 milyon TL’den düşüktür.

2.1.3. 2010/4 sayılı Tebliğ’de Yer Alan Bildirim Eşiklerin Değerlendirilmesi

(14)Bu bölümde, 2010/4 sayılı Tebliğ ile getirilen bildirim eşiklerinin izne tabi işlemlerin sayısına etkisi ve sorunlu işlemleri belirleme kapasitesi, 2011 yılı yoğunlaşma kararları çerçevesinde ve eşik sistemleri bazında incelenecektir. Ayrıca 2011 yılı uygulaması 2010 yılı verileri ışığında değerlendirilecektir.

-Genel Olarak

(15)2010 ve 2011 yılları uygulamaları genel olarak ele alındığında, 1997/1 sayılı Tebliğ’de yer alan bildirim eşiklerinin 2010 yılında sorunlu işlemleri belirleme oranı %1,9 iken, yeni eşik sisteminin 2011 yılında sorunlu işlemleri belirleme oranı %1,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu nedenle yeni eşik sisteminin, sorunlu işlemleri belirlemede daha önceki eşiklere kıyasla herhangi bir gelişme sağlamadığı görülmektedir. Ayrıca, 2010 yılında Rekabet Kurulu tarafından yoğunlaşma işlemlerine yönelik olarak 210 karar alınırken, bu rakam 2011 yılında 238’e yükselmiştir. Her ne kadar bir otoriteye bildirilen işlem sayısı eşik sistemi dışında başka faktörlere de bağlı olsa, eldeki veriler ışığında mevcut durumda eşik sisteminde yapılan değişikliklerin bildirim sayısında herhangi bir azalmaya neden olmadığı söylenebilir.

(16)2011 yılında, 31 (%17) işlemde yalnızca ülke ciro eşiği aşılmıştır. Bu işlemlerden ikisi Rekabet Kurulu tarafından nihai incelemeye alınmış ve işlemlere koşullu izin verilmiştir. Dünya ciro eşiğini aşan işlemler de dikkate alındığında, 2011 yılında ülke ciro eşiğini aşan toplam işlem sayısı 75 olmaktadır. Diğer taraftan, 2010 yılında ise 166 işlemde 1997/1 sayılı Tebliğ’de yer alan eşik aşılmıştır.

- Ülke Ciro Eşiği

(17)Yukarıda 2010/4 sayılı Tebliğ'de yer alan ülke ciro eşiği sisteminin Türkiye'de rekabetçi etki yapması muhtemel işlemleri bildirim tabi kılacak şekilde düzenlendiği belirtilmiştir. 2011 yılı yoğunlaşma kararlarının incelenmesi de ülke ciro eşiğini aşan 75 işlem den 3'ünün sorunlu işlem olarak değerlendirilebileceğini ve ülke ciro eşiğinin, % 4'lük bir oranla sorunlu işlemleri belirlemede başarılı olduğunu göstermektedir. Ayrıca 2010 yılında 166 işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan eşiği aşarak izne tabi olurken, 2011 yılında ülke ciro eşiğini aşan işlem sayısının 75'e düşmesi, ülke ciro eşiğinde yapılan değişikliğin izne tabi işlem sayısında kayda değer bir azalma sağladığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

- Dünya Ciro Eşiği

(18)2011 yılında Rekabet Kurumu'na yapılan bildirimler içerisinde 113 işlemin yalnızca dünya cirosu eşiğini, 44 işlemin ise hem dünya hem de ülke ciro eşiklerini aştığı görülmektedir. Ayrıca 2011 yılında nihai incelemeye alınan veya koşullu izin verilen üç işlem den ikisinde yalnızca Türkiye cirosu eşiğinin aşıldığı, bir işlemde ise hem Türkiye cirosu eşiğinin hem de dünya cirosu eşiğinin aşıldığı görülmektedir. 2011 yılında yalnızca dünya cirosu eşiğinin aşılması nedeniyle izne tabi olan ve yoğunlaşma kararlarının %60'ını oluşturan 113 işlem den hiçbirini nihai incelemeye alınmamış ve söz konusu işlemlerin hiçbirine Rekabet Kurulu tarafından koşullu izin verilmemiştir.

(19)Rekabet Kurumu'na yapılan bildirimler içerisinde çok sayıda işlemin yalnızca dünya ciro eşiğini aşmasının, dünya ciro eşiğinde Türkiye'de elde edilen ciro açısından taraflardan en az ikisi şartının yer almaması ve taraflardan birinin aşması gereken Türkiye cirosunun 5 milyon TL gibi oldukça düşük bir seviyede belirlenmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu durum, devralan veya devre konu teşebbüslerden yalnızca birinin Türkiye'de faaliyetinin olduğu veya devre konu teşebbüsün Türkiye'de 5 milyon TL'nin altında cirosunun bulunduğu işlemlerin 113 işlemin 40'ını oluşturmamasından da anlaşılmaktadır.

(20)Yukarıda yer verilen tespitlerin, 2010/4 sayılı Tebliğ ile getirilen dünya cirosu sisteminin Türkiye'de rekabetçi etki doğurması muhtemel yoğunlaşma işlemlerini belirlemede etkin olmadığını gösterdiği değerlendirilebilir. Diğer yandan, yalnızca

dünya cirosu eşiğini aşan işlemlerin izne tabi işlemlerin %60'ını ve tüm bildirimlerin % 47'sini oluşturmaları dikkate alındığında, söz konusu eşiğin Rekabet Kurumu açısından önemli bir iş yüküne neden olduğu ve Kurum kaynaklarının etkin kullanımı bakımından olumsuz etki doğurduğu sonucuna da ulaşılabilir. Ayrıca "sorunsuz" işlemlerin bildirim eşiklerini aşması, yoğunlaşma işleminin tarafı olan teşebbüslerin bildirim sistemleri nedeniyle katlanmak zorunda oldukları, bildirim ve işlemlerin gecikmesinden kaynaklanan maliyetlerinde artışa neden olduğundan, bu durumun teşebbüsler bakımından da etkinsiz bir sonuç doğurduğu söylenebilecektir.

- Devre Konu Teşebbüsün Cirou

(21) Devre konu teşebbüs veya işin, üretim kapasitesine sahip olmakla birlikte henüz faaliyete başlamaması gibi durumlarda, devre konu teşebbüs veya iş açısından dikkate alınacak herhangi bir ciro bulunmamaktadır. 1997/1 sayılı Tebliğ işlem taraflarının toplam cirolarını dikkate alırken, 2010/4 sayılı Tebliğ ile işlem taraflarının cirolarını ayrı ayrı değerlendiren eşikler getirilmiştir. Ülke ciro eşiği ile taraflardan en az ikisinin aşması gereken bir ciro seviyesi belirlenmiştir. Bu nedenle 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında, belirli bir üretim kapasitesine sahip olan ve herhangi bir cirosu bulunmayan teşebbüslerin tek bir teşebbüs tarafından devralınması halinde, devralan teşebbüsün pazar gücü ve/veya devre konu üretim tesisinin kapasitesi nedeniyle söz konusu devralmanın ilgili pazardaki rekabet açısından önemi yüksek olsa dahi, bildirim eşiklerinin aşılmaması nedeniyle işlem izne tabi olmamaktadır.

2.1.4. 2010/4 sayılı Tebliğ'de Yer Alan Bildirim Eşiklerine İlişkin Öneriler

(22) Yukarıda da belirtildiği gibi ülke ciro eşiğinde ikili ciro eşiği sistemi kullanılmış ve eşikler işlem taraflarını ayrı ayrı değerlendirmeye olanak verecek şekilde düzenlenmiştir. Bunun sonucunda, ülke ciro eşiğinin yerel bağ kriterini sağladığı ve sorunlu işlemleri belirlemede başarılı olduğu düşünülmektedir. Bu itibarla, Tebliğ'de yer alan ülke ciro eşiği sisteminin aynen korunabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca 2011 yılında ülke ciro eşiğini aşan işlem sayısı ve bu eşiğin sorunlu işlemleri belirleme oranı dikkate alındığında, ülke ciro eşiğinde yer alan eşik seviyelerinde değişikliğe gidilmesinin de gerekmeyebileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

(23)Diğer taraftan, Rekabet Kurulu'nun 2011 yılı yoğunlaşma kararları incelendiğinde, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7/1. fıkrasının (b) bendi ile getirilen dünya ciro eşiğinin çok sayıda işlemin zorunlu bildirimine neden olmasına rağmen ülke ciro eşiğinden bağımsız olarak sorunlu işlemlerin belirlenmesi bakımından etkili olamadığı söylenebilecektir. 2011 yılında nihai incelemeye alınan ve/veya koşullu izin verilen işlemlerin tamamının ülke ciro eşiğini aştığı dikkate alındığında, dünya ciro eşiğinin kaldırılmasının Türkiye'de rekabetçi etki doğurması muhtemel yoğunlaşma işlemlerinin izne tabi olması gerekliliği açısından önemli bir sorun oluşturmayaabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle yoğunlaşmaların kontrolü rejiminin daha etkin çalışabilmesi için dünya ciro eşiğinin kaldırılması seçeneğinin tartışılması gerektiği düşünülmektedir.

(24)Devre konu teşebbüs veya işin, henüz faaliyete başlamadığı için herhangi bir cirosu bulunmamakla birlikte, sahip olduğu üretim kapasitesi veya haklar nedeniyle pazarın rekabetçi yapısı bakımından önemli bir konuma sahip olduğu durumların bulunabileceği değerlendirilmektedir. Bu itibarla, bu tür yoğunlaşma işlemlerinin izne tabi olup olmaması bakımından, 2010/4 sayılı Tebliğ'de yer alan eşiklerin aşılıp aşılmadığının değerlendirilmesinde, devre konu teşebbüsün herhangi bir cirosunun bulunmaması durumunda geçerli olmak üzere, devralma işleminin değerinin bir bildirim kriteri olarak dikkate alınması hususunun tartışılabilmesi düşünülmektedir.

3. Etkilenen Pazar İstisnası

(25)Yoğunlaşmaların kontrolü rejimlerinde teşebbüsler açısından hukuki belirliliğin sağlanması, yoğunlaşma işlemlerinin izne tabi olup olmadığının belirlenmesinde objektif kriterlerin kullanılmasını gerektirmektedir.

(26)Bilindiği üzere, 1997/1 sayılı Tebliğ'de yer alan pazar payı eşiği, bir yoğunlaşma işlemi kapsamında taraflara ilgili pazar tanımı yapma yükümlülüğü getirmekteydi. İlgili pazarın tanımlanması ise ürünün fiziksel özellikleri ve tüketici tercihleri gibi çok sayıda faktörün dikkate alınmasını zorunlu kılmaktadır. Ayrıca yeni ikame malların üretilmesi, tüketici tercihlerinin değişmesi gibi nedenlerle ilgili pazar tanımında dikkate alınacak çerçeve zamanla değişebilmektedir. Belirtilen nedenlerle bildirim yükümlülüğünün belirlenmesinde ilgili pazarın tanımlanması gerekliliği teşebbüsler açısından işlem maliyetlerine ve hukuki belirsizliklere neden olmaktadır.

(27) 2010/4 sayılı Tebliğ ile yapılan en önemli değişikliklerden biri hukuki belirliliğin sağlanması amacıyla pazar payı eşiğinin kaldırılması ve tamamen ciro esaslı bir eşik sistemine geçilmesi olmuştur. Ciro eşiği, yoğunlaşma işlemlerinin bildirim yükümlülüğü açısından objektif kriterler ve işlemlerin taraflarınca kolaylıkla ulaşılabilecek bilgiler çerçevesinde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Bununla birlikte, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrasında, ortak girişimler hariç olmak üzere, bir yoğunlaşma işleminde herhangi bir etkilenen pazarın bulunmaması halinde, 7. maddede belirlenen ciro eşikleri aşılsa dahi işlemin izne tabi olmayacağı yönünde bir düzenlemeye yer verilmiştir. Söz konusu istisna hükmüne uygunluğun tespiti için teşebbüslerin işlem bazında ilgili pazar veya pazarları tanımlamaları ve etkilenen pazar veya pazarlara yönelik değerlendirme yapmaları gerekmektedir.

(28) Yukarıda belirtilen nedenlerle, söz konusu tanım ve değerlendirmeler, bildirim yükümlülüğünün objektif kriterlere bağlı olarak yapılması yaklaşımı ile tam bir uyum göstermemekte ve teşebbüsler açısından hukuki belirsizliğe sebep olabilmektedir. 1997/1 sayılı Tebliğ'in uygulandığı dönemde teşebbüsler açısından pazar payının ve ilgili ürün pazarının belirlenmesi bakımından yaşanan hukuki belirsizliklerin, mevcut durumda 2010/4 sayılı Tebliğ'de yer alan etkilenen pazar kavramı nedeniyle kısmen de olsa devam ettiği düşünülmektedir.

(29) Bu nedenle 2010/4 sayılı Tebliğ'de yer alan etkilenen pazar istisnasının, ciro esaslı bir bildirim sistemine geçilmesinin sağladığı faydaları kısıtlayıp kısıtlamadığının ve bu istisnanın kaldırılmasının getireceği fayda ve zararların tartışılmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

4. Sonuç ve Beklentiler

(30) Yukarıda yer verilen değerlendirme ve açıklamalar doğrultusunda özetle;

- 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde yer alan ülke ciro eşiği sisteminde ve eşik seviyelerinde herhangi bir değişiklik yapılmasına gerek olup olmadığı,

- Yoğunlaşmaların kontrolü rejiminin daha etkin çalışabilmesi ve teşebbüsler açısından hukuki belirliliğin sağlanabilmesi amacıyla 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendinde yer alan dünya ciro eşiği ile aynı Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan etkilenen pazar istisnasının kaldırılmasının uygun olup olmadığı,

- Elektrik üretim lisansları veya santrallerin el değiştirmesi gibi durumlarda ortaya çıkabildiği üzere, devre konu teşebbüsün henüz bir faaliyeti olmamasına rağmen, kaynak kısıtları ve giriş engelleri nedeniyle rekabetçi yapı üzerinde etki doğurması muhtemel işlemlerin izne tabi olması için, devre konu teşebbüsün cirosu bulunmayan haller bakımından işlem değerinin esas alınması

hususlarında görüş, değerlendirme ve önerileriniz beklenmektedir.